

The Hairy Ape - The Wooster Group / Mary Gearhart

Het concept van Elizabeth LeCompte ruimt plaats in voor een acteur die enkel nog als herinnering en elektronisch kan bestaan. En inderdaad: de programmablaadjes van de drie Brusselse voorstellingen vermelden Ron Vawter nog steeds als lid van The Wooster Group.

Blackface

In het licht van deze analyse van The Wooster Groups grammatica van de beheersing, zijn *The Emperor Jones* en *The Hairy Ape* opmerkelijke keuzes. De twee vroege teksten van Eugene O'Neill behandelen een gelijkaardige thematiek. Telkens wordt de langzame val getoond van een sociaal omhooggefallen protagonist die zichzelf meer macht toedicht dan hij in werkelijkheid bezit. Dit controleverlies gaat echter niet gepaard met de klassieke katharsis en loutering. Zowel Emperor Jones als Yank uit *The Hairy Ape* – hun namen zijn

staplappen op zich – zijn cartoonese figuren die blind blijven opboksen tegen de slagen die het noodlot hen uitdeelt. Zij zien niet in dat hun zelfbeeld niet beantwoordt aan de realiteit. Aangezien beide personages zinnebeelden zijn van een bepaalde klasse is hun *Werdegang* en strijd tegen de omgeving onvermijdelijk een revolte, een politieke strijd.

Jones uit *The Emperor Jones* is een évolué zwarte die zijn niggerverleden verdrongen heeft: 'I'se boss now'. Hij heeft zijn verleden van slavernij en chain-gang dwangarbeid ontvlucht en is keizer van een klein eiland. Jones brengt in de praktijk wat hij in de States van de blanken geleerd heeft en voelt zich verheven boven het primitivisme en bijgeloof van zijn zwarte onderdanen. Jones is een technoloog: hij meent zijn macht uit kennis te putten. Hij kent het bijgeloof van zijn onderdanen en heeft een instrument gemaakt, de

Silver Bullet, die hem macht over hen verschaft: zij geloven dat hij onkwetsbaar is en enkel door deze kogel, die Jones steeds bij zich draagt als een talisman, gedood kan worden. Als *The Emperor Jones* begint, is er een revolutie ophanden: als volleerde dictator van een bananenrepubliek heeft Jones zijn zaakjes voor elkaar en neemt de voorbereide vluchtroute door het woud. Tijdens de tocht door het woud neemt de magie bij Jones de overhand: traumatische ervaringen uit zijn vorige levens als gevangene, slaaf en primitieve Afrikaanse inboorling spoken hem tegemoet. Jones regresseert en schiet al zijn kogels af op de fantomen. Na het verlies van de Silver Bullet gelooft hij zelf niet meer in zijn kansen en valt ten prooi aan zijn achtervolgers.

Kate Valks invulling van Jones duidt onmiddellijk aan dat er iets niet in de haak zit met diens aangemeten identiteit. Zij is immers